

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΠΡΟΣ ΤΟ ΛΑΟ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΓΑΜΟΣ

Πώς ξεκίνησε το θέμα. Τι είναι ο πολιτικός γάμος. Άρνητικές συνέπειές του. Γιατί η Έκκλησία απορρίπτει τον υποχρεωτικό για όλους πολιτικό γάμο. Τι προτείνει.

Υπάρχουν εις την πατρίδα μας μερικοί άνθρωποι, που ισχυρίζονται ότι δεν πιστεύουν στο Θεό, και ότι παρά ταύτα, όταν πρόκειται να παντρευθούν, οδηγούνται έξαναγκαστικά στην Εκκλησία, επειδή στη χώρα μας αναγνωρίζεται, με νόμο, πάν εγγυώς, μόνο ο θρησκευτικός γάμος. Οι άνθρωποι αυτοί, επικαλούμενοι την διάταξη του άρθρου 13 παρ. 1 του Συντάγματός μας, που όριζε ότι η ελευθερία της θρησκευτικής συνειδήσεως είναι απαραβίαστη, διαμαρτύρονται για την καταπίεση που υφίστανται και ζητούν να καθιερωθή ο πολιτικός γάμος, ώστε χωρίς να πηγαίνουν στην Εκκλησία και χωρίς να δέχονται την εύλογία, να μπορούν να συνάπτουν εγγυω, για την Πολιτεία, γάμο.

Εκτός ως διευκρινίσθη το αίτημα αυτό, εκπρόσωποι της Έκκλησίας δήλωσαν και έγραψαν ότι συμφωνούσαν, βασικά, με αυτή την επιχειρηματολογία, προσθέτοντας μάλιστα, ότι το ίδιο πρόβλημα αντιμετώπιζαν και οι ίδιοι οι λειτουργοί της Έκκλησίας, όντας κι αυτοί από το νόμο υποχρεωμένοι να εύλογούν, παρά την συνείδησή τους, γάμους αν-

θρώπων, που δεν δισταζαν να διακηρύξουν ότι είναι άθεοι και ότι για αυτούς καμιά αξία και έννοια δεν είχε η ιερολογία, δηλ. η εύλογία της Έκκλησίας. Έτσι άρχισε να συζητείται το ζήτημα της εισαγωγής και στη χώρα μας του πολιτικού γάμου.

Τί είναι ο πολιτικός γάμος.

Πολιτικός λέγεται ο γάμος εκείνος που συνάπτεται χωρίς την μεσολάβηση της Έκκλησίας, χωρίς δηλ. την ιερολογία. Εκείνοι που πρόκειται να παντρευθούν εμφανίζονται εμπρός στο αρμόδιο όργανο της Πολιτείας και δηλώνουν την πρόθεσή τους να γίνουν σύζυγοι. Από εκείνη τη στιγμή, και αφού υπογράψουν σε κάποιο βιβλίο, θεωρούνται σαν νόμιμο ζευγάρι. Ο πολιτικός γάμος άρχισε να επικρατή στις χώρες της Ευρώπης, στις οποίες κυριάρχησε ο Προτεσταντισμός δηλ. από τον 16ο αιώνα, κι αυτό γιατί ο Προτεσταντισμός απέρριψε τη διδασκαλία της αρχαίας και αδιαφρετης Έκκλησίας περί των έπτά Μυστηρίων, ανάμεσα στα οποία αναγκατα-

Η Έκκλησία μιλάει στα παιδιά της με τη γλώσσα της Ευθύνης, της Αλήθειας και της Αγάπης.

**ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ
1982**

4

λέγεται και ο γάμος. Αργότερα, και μάλιστα μετά την γαλλική επανάσταση, ο πολιτικός γάμος, υπό την πίεση των αντιχριστιανικών και αντιεκκλησιαστικών αρχών της, έπεξετάθη και εις άλλα μέρη, και κυρίως εκεί όπου επικρατεί έχθρότης έναντίον της θρησκείας και της πίστεως. Είναι φανερό ότι ο πολιτικός γάμος αντιπαρατίθεται τόν ιερό και μυστηριακό χαρακτήρα του χριστιανικού γάμου.

Αντίθετα ο θρησκευτικός γάμος είναι αρχαιότητα. Η χριστιανική Εκκλησία, στηριζόμενη στη διδασκαλία της Κ. Διαθήκης, αντίφωσέ τον γάμο σέ Μυστήριο και ήδη από τον α' αιώνα ώρισε πως κάθε γάμος έπρεπε να εύλογηται από τόν ιερό και να εγκρίνεται από τόν Επίσκοπο. Μεγάλοι της Εκκλησίας πατέρες όπως π.χ. Ιγνάτιος ο Θεοφόρος, ο ιερός Χρυσόστομος, ο Μ. Βασίλειος, ο Κλήμης ο Αλεξανδρεύς, ο Μεθόδιος Όλίμπου, ο Τερτυλλιανός κ.ά. διδάσκουν ότι γάμος που συνάπτεται χωρίς εύλογια είναι άμαρτία και παραμένει μία φυσική ένωση άνδρος και γυναίκας, μη έξαγιαζόμενη από τή χάρη του Θεού. Ένώ ο εύλογημένος γάμος, αυτός μεταβάλλει τήν ένωση αυτή σέ εύχαριστιακή σχέση «εν Κυρίω», σέ κοινωνία προσώπων, σέ ζώσα εμπειρία της αγάπης του Θεού και καθιστά τήν οικογένεια μία μικρή «εκκλ. οίκον Εκκλησίας». Ο γλαφυρός εκκλησιαστικός συγγραφέας Κων. Καλλίνικος γράφει ότι «ένωσις σαρκική μόνον, ήν δέν έξαγνίζει ο ήθικός σκαπός και ή πορφύρα του Μυστηρίου, είναι ένωσις κτηνώδης, τυγχάνει άναξία του λογικού ανθρώπου, στιγματίζεται ως ποταπών άμαρτημας».

Τό 893 μ.Χ. ο αυτοκράτωρ του Βυζαντίου Λέων Στ' ο Σαφός με τή Νεαρά ήπ' αριθμ. 89 ώρισε κάθε γάμος χριστιανού ορθοδόξου να εύλογηται από τήν Εκκλησία. Ο νομοθέτης εκείνος β.τι βοήθη να επικρατή στο βασίλειο, τό περιέβαλε με τή δύναμη του νόμου. Έτσι από τότε και μέχρι σήμερα συνεχώς, γύρω στα 1100 χρόνια, ο γάμος στην πατρίδα μας είναι θρησκευτικός.

Α ρ ν η τ ι κ έ ς σ υ ν έ π ε ι έ ς τ ο υ

Όσοσο, ήμπορεί ο πολιτικός γάμος να είναι παραχώρηση προς τήν συνταγματική αρχή της έλευθερίας της συνειδήσεως και ήμπορεί να τόν δεχόμεθα για τούς άθεούς και άλλοθρήσκους, όσοσο δέν θα πρέπει να άρ-

νηθούμε ότι πίσω άπ' αυτόν κρύβονται σοβαροί κίνδυνοι. Και οι κυριότεροι άπ' αυτούς είναι:

α) Η άποθεοποίηση του γάμου. Ο θρησκευτικός γάμος άνομιώνει, όπως είπαμε, τή φυσική σχέση των σύζυγων στο έπίπεδο της ιερότητας και διαφυλάσσει μέσα της τήν παρουσία του Θεού. Αντίθετα ο πολιτικός γάμος κατεβάζει τήν ύψη υπόθεση πολύ χαμηλά, τήν καταντά μία συμβολαιογραφική πράξη. Γι' αυτό και, κατά κανόνα, ο γάμος αυτού του είδους εύκολότερα συνάπτεται και εύκολότερα διαλύεται. Παύει έτσι ο γάμος να είναι ένας ιερός θεσμός, όπως ήταν σάν θρησκευτικός. Γίνεται ιδιωτική μάλλον υπόθεση.

β) Ο κίνδυνος κατά της έθνικης ενότητας. Ο θρησκευτικός γάμος, έξασφαλίζοντας τή θρησκευτική ομοιογένεια των ελληνικών οικογενειών, έξασφαλίζει συνάμα και τήν έθνική ενότητα, έφ' όσον από όλους τούς ιστορικούς όμολογείται ότι ή θρησκεία είναι παράγων ενότητας του λαού μας, γιατί όλη μας ή λαϊκή παράδοση, τά ήθη και τά έθιμά μας είναι διαποτισμένα από τήν Ορθοδοξία. Και αυτή τή και δυναμώνει μέσα στην οικογένεια. Ο πολιτικός όμως γάμος άνοίγει ρήγμα στο σιάφος του Έθνους, γιατί πλήττει τή θρησκευτική ομοιογένεια των ελληνικών οικογενειών, έφ' όσον στο μέλλον θα μπορούν ελεύθερα να παντρεύονται Έλληνες χριστιανοί π.χ. με γυναίκες ξένες, μουσουλμάνες ή άλλου θρησκείματος. Έτσι οι μελλοντικές οικογένειες θα μπορούν να είναι μικτής θρησκευτικής συνθέσεως, ο πατέρας π.χ. μουσουλμάνος, ή μητέρα χριστιανή. Ερωτάμε: πως τέτοιες οικογένειες θα περισώσουν τά ήθη και τά έθιμα του τόπου μας; Πως θα διαφυλάξουν αύριο τήν έθνική μας ενότητα;

γ) Η έξάρθρωση της οικογένειας. Η οικογένεια είναι τό κέντρο της κοινωνίας. Ο θρησκευτικός γάμος οδηγεί τούς ανθρώπους σέ μία συντηρητική ζωή. Έτσι έχουμε γνωρίσει τήν άτμόσφαιρα των χριστιανικών μας οικογενειών, με τήν όμορφη δομή τους, τήν ενότητα των μελών τους, τίς όμορφες στιγμές τους. Τώρα ο πολιτικός γάμος επιδιώκει να μετατρέψει τήν παραδοσιακή μορφή της οικογένειας σέ ένα ξενοδοχείο ύπνου και φαγητού, σέ μία πανσιόν, με τίς μεγάλες έλευθερωτικές και τίς εύκολες διαλύσεις. Δέν ξέρουμε αν θα μεί-

νη τίποτε ὄρθιο, ἢ θὰ ἰσχύσῃ αὐτὸ πρὸς ἐ-
γράφῃ, ὅτι δηλ. μὲ τὸν πολιτικὸν γάμον θὰ παν-
τρεύσῃ τὸ πρῶτον καὶ θὰ χωρίζῃ τὸ βράδυν!!

Τὰ συστήματα τοῦ πολιτικοῦ γάμου

Ὅπου ἐφαρμόζεται ὁ πολιτικὸς γάμος, τὸν
συναντᾷμε εἴτε σὺν ὑποχρεωτικῷ γὰ ὄλων,
εἴτε σὺν προαιρετικῷ, γὰ ὄσους τὸν προτι-
μοῦν. Ὑποχρεωτικὸς πολιτικὸς
γάμος ἰσχύει, ὅπως εἶπαμε, σὲ χῶρες καὶ
ἔχουν ἐχθρότητα πρὸς τὴν Ἑκκλησίαν ἢ λόγους
ἱστορικοὺς ὅπως εἶναι π.χ. τὰ κράτη τῆς
Ἀνατ. Ἑβρώπης, ἢ Γαλλία, τὸ Βέλγιον, ἢ
Ὁλλανδία καὶ τὸ Λουξεμβούργον. Προαι-
ρετικὸς πολιτικὸς γάμος, παρὰλληλα
μὲ τὸ θρησκευτικόν, ἰσχύει σὲ δημοκρατικὰς
χῶρας ὅπως π.χ. σὲ τὴν Ἰταλία, Πορτογαλία,
Ἰσπανία, Ἀγγλία, Νορβηγία, Φινλανδία,
Σουηδία, Δανία, Ἰσλανδία, ΗΠΑ, Καναδά
κ.λπ. Τὰ 2)3 τῶν χωρῶν τῆς γῆς ἔχουν τὸν
προαιρετικὸν πολιτικὸν γάμον, ἀφήνουν δηλ. τοὺς
πολίτας τοὺς ἐλεύθερους νὰ διαλέξουν εἴτε
τὸν πολιτικόν, εἴτε τὸν θρησκευτικόν γάμον, διό-
τι καὶ οἱ δύο εἶναι ἔγκυροι γὰ τὰ κράτη
αὐτά.

Τὸ προτιμητέον σύστημα πολιτικοῦ γάμου

Στὴν Ἑλλάδα, ἀρχικὰ εἶχε λεχθῆ ὅτι ἐπρό-
κειτο νὰ εἰσαχθῆ ὁ προαιρετικὸς πολιτικὸς
γάμος, χωρὶς νὰ καταργηθῆ ὁ θρησκευτικὸς.
Τελευταία γράφηκε ὅτι Ἐπιτροπὴ ἀπὸ καθη-
γητῶν τοῦ Πανεπιστημίου, καὶ ὤρισε ἢ Πο-
λιτεία, κλίνουσαν μᾶλλον πρὸς τὴν σκέψιν νὰ
καθιερώσῃ τὸν πολιτικὸν γάμον ὑποχρε-
ωτικὸν γὰ ὄλων τοὺς Ἕλληνας, καὶ θὰ
ἔχουν ὑστερὰ τὴν δυνατότητα, ἂν θέλουν, νὰ
τελέσῃ καὶ θρησκευτικὸν γάμον.

Τὴ λύση αὐτὴ ἀπορρίπτει ἡ Ἐκ-
κλησία γὰ τοὺς ἑξῆς λόγους:

α) Διότι παραβιάζει τὴν
ἀρχὴν τῆς θρησκευτικῆς ἐ-
λευθερίας. Μέχρι τώρα πρόβλημα
παραβίασεως τῆς συνειδήσεώς τους εἶχαν οἱ
ἄθεοι. Μὲ τὴν προτεινόμενη ρύθμιση τὸ πρό-
βλημα μετατοπίζεται σὲ τοὺς θρησκευόμενους,
καὶ εἶναι καὶ συντριπτικὰ κατακληθέστεροι.
Ὁ πιστὸς ὀρθόδοξος ἔχει διδαχθῆ καὶ πι-
στεύει πὺς ὁ γάμος του τελεῖται μόνον
μέσα σὲ τὴν Ἐκκλησίαν. Κάθε ἄλλος τύπος γά-

μου συνιστᾷ παραβίαση τῆς συνειδήσεώς του.

β) Διότι παραβιάζει τὴν
Διακήρυξιν γὰ τὰ ἀνθρώ-
πινα δικαιώματα καὶ τὴν
Πράξιν τοῦ Ἑλσίνκι. Τὰ δύο
αὐτὰ κείμενα ἀπαγορεύουν τὴν καταπίεση τοῦ
θρησκευτικοῦ συναισθήματος καὶ ἐπιβάλλουν
τὴν ἐλεύθερον ἐκφραση τῆς πίστεως τοῦ καθε-
νός. Πῶς, τώρα, θὰ ἐπιβληθῆ δικτατορικὰ
ἓνας τύπος γάμου πρὸς ἔρχεται σὲ ἀντίθεση
μὲ τὸ περιεχόμενον τῆς πίστεως ἑνὸς ὁλοκλή-
ρου λαοῦ;

γ) Διότι ὑποτιμᾷ τὸν θρη-
σκευτικόν γάμον. Τὸ Ἑλληνικὸν Κρά-
τος θὰ ἀναγνωρίσῃ σὺν μόνον ἔγκυρον γὰ
αὐτὸ τὸν πολιτικόν γάμον. Τὸν θρησκευτικόν
θὰ τὸν ἀποθήσῃ σὲ περιθώριον. Καὶ ἂν μὲν ἐ-
πρόκειτο γὰ ἓνα ἐπίσημον ἄθεον Κράτος δὲν
θὰ ἐπῆρθε ἀντίρρηση. Ὅταν ὅμως τὸ ἴδιον
αὐτὸ Κράτος, μὲ τὸ ἀρθρον 3 τοῦ Συντάγμα-
τος, ἀναγορεύει σὲ ἐπισημαίνουσαν τὴν θρη-
σκείαν μας, ἀναγνωρίζει ὅτι ἀρχηγὸς τῆς εἰ-
ναι ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ τῆς ἐπι-
βάλλει νὰ τηρῆ τὰ δόγματα καὶ τοὺς 1. Κα-
νόνας, πὺς θὰ ὑπάρξῃ δικαιολογία γὰ τὴν
κατάργησιν ἀπάργησιν καὶ καταπίεσιν ἀπὸ
τὴν ἴδιαν αὐτὴν Πολιτείαν τῶν ὁσων πάλιν ἢ
ἴδια ἔχει περιλάβῃ σὲ τὸ Σύνταγμα; Σίγουρα
μὴ τέτοια ρύθμιση θὰ εἶναι, καὶ ἀπὸ τῆς
ἀπόψεως αὐτῆς, ἀντισυνταγματικὴ.

δ) Διότι ἀθετεῖ προεκλο-
γικὴν ὑπόσχεσιν τῆς Κυβερ-
νήσεως. Στὸ «Συμβόλαιον μὲ τὸ Λαόν»
σ. 45, τὸ κυβερνῶν κόμμα ὑπέσχεθη νὰ εἰσα-
γάγῃ τὸν πολιτικὸν γάμον παρὰλληλὰ
μὲ τὸ θρησκευτικόν, δίδοντας σὲ τοὺς Ἕλληνας τὸ
δικαίωμα τῆς ἐπιλογῆς. Τὰ ἴδια ἐ-
πανέλαβε ὁ κ. Πρωθυπουργὸς σὲ τὶς προγραμ-
ματικὰς δηλώσεις. Πῶς τώρα θὰ ἀθετήσῃ
τὴν ὑπογραφήν του;

ε) Διότι ὑποβάλλει σὲ
ἀναίτιον ταλαιπωρίαν ἑκατομ-
μύρια ἑλλήνων. Καὶ οἱ ἴδιοι οἱ
θιασώτες τοῦ πολιτικοῦ γάμου παραδέχονται
ὅτι ἡ συντριπτικὴ πλειοψηφία τοῦ Ἑλληνικοῦ
Λαοῦ θὰ τελεῖ καὶ θρησκευτικόν γάμον. Τότε
πρὸς τί νὰ ὑποβληθῆ αὐτὴ ἡ πλειοψηφία σὲ
ταλαιπωρίαν νὰ τελεῖ δύο γάμους; Ἐπῶρχει
κάποιος λόγος;

Τί προτείνει ἡ Ἐκκλησία

Ἡ Ἐκκλησία, συνεπῆς πρὸς τὴν διδασκα-

λία της, ένα γάμο γνωρίζει, τὸν θρησκευτικό. Ὁ πολιτικός γάμος εἶναι ἐλεύθερη συμβίωση καὶ «ἀστεφάνωτη» σχέση. Ἐν ταύτοις, ἐπειδὴ ὑπάρχουν καὶ οἱ ἄθεοι καὶ οἱ ἀλλοθρησκοὶ, ἡ Ἐκκλησία δὲν θὰ εἶχε ἀντίρρηση γιὰ τὴν εἰσαγωγή τοῦ πολιτικοῦ γάμου, ἀλλὰ μόνο γιὰ τὴν ἐξυτηρέτησιν τῶν περιπτώσεων αὐτῶν. Δὲν νοεῖται ὀρθόδοξος χριστιανὸς ποὺ νὰ μὴ τελῇ τὸν γάμο του συμφωνοῦν μετὰ τὴν διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας, στὴν ὁποία ἀνήκει. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ Ἐκκλησία, θέλοντας νὰ ἐνημερώσῃ τὸ λαὸ μας, ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τοῦ πάνω στὸ σημεῖο αὐτό, ποὺ δὲν εἶναι περιωρυχίδια. Ὅπως δὲν νοεῖται ὀρθόδοξος ποὺ νὰ μὴ δέχεται τὸ Μυστήριον τῆς Θ. Ἐὐχαριστίας, ἔτσι δὲν νοεῖται καὶ ὀρθόδοξος ποὺ νὰ ἀπορρίπτῃ ἀπὸ τὰ ἑπτὰ Μυστήρια τὸ ἕνα, δηλ. τὸν γάμο. Ὁ ἄνθρωπος ποὺ θὰ ἀποτολμῶσῃ κατὰ τέτοιο θὰ ἔβγαζε ὁ ἴδιος τὸν ἑαυτὸ του ἔξω ἀπὸ τὸν περίβολο τῆς Ἐκκλησίας, θὰ ἀποκόπτονταν ἀπὸ τὸ σῶμα της. Θὰ γινόταν μετὰ ἄλλα λόγια ἀποστάτης, ἀρνούμενος τὴν δογματικὴν διδασκαλίαν τῆς θρησκείας του. Καὶ ἡ Ἐκκλησία, ποὺ μετὰ πολλὴ ἀνοχὴ ἀντιμετωπίζει τὰ ἁμαρτήματα τῶν ἀνθρώπων, στάθηκε πάντα μετὰ πολλὴ ἀυστηρότητα ἐμπρὸς στὴν πλάνη καὶ στὴν ἀπιστία. Δὲν δίστασε νὰ διώξῃ μακρὰ τοὺς ἐμμένοντες στὴν αἵρεσίν τους ἢ στὴν ἀπιστίαν τους. Καὶ τοὺς ἔξαναδέχθηκε ὅταν ἐκεῖνοι μετανοήσαντες γύρουν τὸ ἔλεος καὶ τὴν εὐσπλαγχνίαν της.

Τ Ἰ ἔ λ ε γ ε ν ὁ Β ε ν ι ζ ἔ λ ο ς

Εἶναι ἐνδιαφέρον νὰ δοῦμε τί εἶπεν ὁ Ἐλ. Βενιζέλος στὴν Ἐπιτροπὴ ποὺ εἶχε ἀναλάβει τὴν Ἀναθεώρηση τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος τὸ 1930 σχετικὰ μετὰ τὸ θέμα αὐτό:

«...Ὁ ἀγαπητὸς καὶ πάντοτε φίλος μου κύριος Ἀρχηγὸς τῆς Δημοκρατικῆς Ἐνώσεως ἐπικαλεῖται τὴν ἐλευθερίαν τῆς συνειδήσεως καὶ λέγει, ὅτι ἡμπορεῖ νὰ εἶναι κανεὶς χριστιανὸς καὶ νὰ μὴ ἐννοῇ τὴν ἱερο-

τελεσίαν τοῦ γάμου. Θὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ εἶπω, ὅτι ἡμπορεῖ νὰ εἶναι κανεὶς χριστιανὸς καὶ νὰ μὴ θέλῃ νὰ κάμῃ ἱεροτελεσίαν, ἀλλὰ δὲν ἡμπορεῖ νὰ εἶναι ὀρθόδοξος, διότι ἡ Ὄρθόδοξος Ἐκκλησία θεωρεῖ τὸν γάμον Μυστήριον. Δὲν ἡμπορεῖς, κύριε, νὰ μοῦ λέγῃς, ὅτι εἶσαι χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ἐφ' ὅσον δὲν δέχεσαι τὰ δόγματα τῆς Ὄρθόδοξου Ἐκκλησίας. Δὲν λέγω ὅτι εἶσαι ὑποχρεωμένος νὰ κάμῃς δήλωσιν ἐνώπιον τοῦ ληξιαρχοῦ ὅτι εἶσαι χριστιανὸς ὀρθόδοξος, ἀλλ' ἀφ' ἧς στιγμῆς ὁμολογεῖς σαυτὸν Ὄρθόδοξον χριστιανὸν ὀφείλεις νὰ τελέσῃς τὸ Μυστήριον τοῦ γάμου, ἄλλως δὲν ἀνήκεις πραγματικῶς εἰς τὸ ποιμνιον τῆς Ὄρθόδοξου Ἐκκλησίας...».

Ἀγαπητέ ἀναγνώστα,

Θελήσαμε μετὰ αὐτὸ τὸ τετρασέλιδο νὰ σοῦ δώσουμε μερικὰς χρήσιμες πληροφορίες. Θελήσαμε νὰ σὲ κάνουμε νὰ ἐκτιμήσῃς καὶ μόνος σου τὴν πελώρια ἀπόσταση ποὺ χωρίζει τὸν πολιτικὸν ἀπὸ τὸν θρησκευτικὸν γάμο. Ὁ ἕνας εἶναι γήινο πρᾶγμα, ὁ ἄλλος οὐράνιο. Ὁ ἕνας εἶναι ἀνθρώπινο ἔργον, ὁ ἄλλος θεανθρώπινο. Ἡ Ἐκκλησία δὲν ἀμφιβάλλει ὅτι ἡ συντριπτικὴ πλειοψηφία τοῦ λαοῦ μας θὰ ἔξακολουθήσῃ καὶ εἰς τὸ μέλλον νὰ τελῇ θρησκευτικὸν γάμον.

Ἐλπίζει, ἀκόμη, ἡ Ἐκκλησία μας ὅτι ἡ ὑπεύθυνη Κυβέρνησις τῆς χώρας, δὲν θὰ θελήσῃ νὰ ἐπιβάλῃ στὸν πιστὸν ἑλληνικὸν λαὸν ὡς ἀναγκαστικὸν τὸν πολιτικὸν γάμον, γιὰ νὰ μὴ ἔλθῃ σὲ ἀντίθεση μετὰ τὴν μεγάλην μάζαν τῶν θρησκευομένων ἑλλήνων. Ἀλλὰ ὅτι ἐκτιμῶσα τὰ πρᾶγματα καὶ μετὰ τὴν πολιτικὴν τὸν διαστάσεις, θὰ νομοθετήσῃ —ὅπως καὶ πρέπει— μόνον γιὰ τοὺς δηλοῦντες ἄθεϊα ἢ γιὰ τοὺς ἀλλοθρησκούς, τὸν πολιτικὸν γάμον, διατηρώντας πρῶτον καὶ κύριον γιὰ ὅλους τοὺς ἄλλους ἑλληνας τὸν εὐλογημένον καὶ καταξιωμένον μέσα σὲ δυὸ χιλιετηρίδες ὀρθόδοξον χριστιανικὸν γάμον.

« ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ »

Ἐφημερίδα τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας. Τὸ μαχητικόν, πνευματικὸν ὄργανον τοῦ κάθε χριστιανοῦ. Πληροφορεῖ, ἐνημερώνει καὶ κατατατίζει τὸ λαὸν πάνω σ' ὅλα τὰ ζητήματα ποὺ ἀπασχολοῦν τὸ σύγχρονον ἄνθρωπον. Ἐτησίαν συνδρομὴ 300 δραχ. Ἰασιῶν 1 — Ἀθήνα (140).

«ΠΡΟΣ ΤΟ ΛΑΟΝ». Τριμηνιαῖον περιοδικόν. Συντάσσεται ἀπὸ τὸ Γραφεῖον Τύπου τῆς Δ.Ι.Σ. Τηλ. 712.904, 744.108. Ἐκδίδεται ἀπὸ τὸ περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» καὶ διακινεῖται ὁ ρ ε ζ ν μετὰ τὴν φροντίδα τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων. Τύποις Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.